

Toernooihandleiding 2025-2026

Zaterdag 6 juni 2026

Stichting

Nederlands
Debat Instituut

schooldebatteren.nl

Inhoudsopgave

Het toernooi	3
Vorbereiding op school	3
De toernooiday	3
Het leerling-jurylid	4
Dagprogramma	5
Het debat	6
Het team	6
Stellingen	6
Sprekers en spreektijden	6
Debatopstelling	8
De jury	9
Jurypanel	9
Jurycriteria	9
Puntensysteem	10
Weging	10
Juryoordeel	10
Leerling-jurylid en timekeeper	10
Wedstrijdreglement 2024-2025	12
Afvaardiging	12
Begeleiding & supporters	12
De indeling	12
In het debatlokaal	13
Debatvorm	13
Stellingen	15
Wedstrijdleiding	15
Jurering	15
Timekeeper	16
Rekenkamer	16
Colofon	17

Het toernooi

Het NK Debatteren onderbouw is het enige debattoernooi speciaal voor de onderbouw. Door mee te doen krijgen leerlingen in de onderbouw de kans om hun talenten als debaters te ontwikkelen. In deze handleiding vind je praktische informatie over het toernooi. Ook worden alle regels die gelden tijdens het toernooi toegelicht. De rest van de praktische informatie vind je op de [toernooipagina](#) op onze website én wordt in de aanloop naar het toernooi per mail met de debatbegeleiders gedeeld. We raden je aan om deze handleiding goed door te nemen voor deelname. Debatbegrippen staan uitgelegd in het Debatwoordenboek dat apart te downloaden is via [deze](#) link.

Vorbereiding op school

- Deelnemers zijn middelbare scholieren uit de onderbouw (klas 1, 2 of 3).
- Iedere deelnemende school vaardigt één of twee teams van vijf of zes debaters af.
- Elke ronde debatteren vijf leerlingen en is er – in het geval van een team van zes – één reservedebater.
- Daarnaast vaardigt iedere school één leerling-jurylid af (zie pagina 4 en 11).
- De voorbereide stellingen komen zes weken voorafgaand aan de toernooidagen online. Ook worden de stellingen per mail naar de debatbegeleider gestuurd.
- Leerlingen bereiden de debatten in voorbereiding op het toernooi voor en voeren bij voorkeur oefendebatten op school.
- Alle regels en afspraken rondom het NK Debatteren onderbouw vind je in het wedstrijdreglement, vanaf pagina 14 van deze handleiding.

De toernooidag

- Debatten vinden plaats in de speciaal door het Debatinstituut ontwikkelde debatvorm: Freeze & Go. Uitleg hierover vind je op pagina 7.
- De toernooidag omvat drie debatrondes, waarvan twee stellingen voorbereid zijn en één stelling pas vlak voor het debat bekend wordt gemaakt: de improvisatiestelling. Na de drie debatten begint het finaleprogramma. Hier wordt de top twee uit de eerste drie rondes bekendgemaakt, met de nummers één en twee in willekeurige volgorde. Deze twee teams debatteren tegen elkaar in het finaledebat. In het finaledebat wordt ook een voorbereide stelling gebruikt. De winnaar wint het NK Debatteren onderbouw.
- Ook wordt er op de toernooidag een prijs uitgereikt voor Beste Nieuwkomer.
- Bij aankomst melden de teams zich bij de welkomstbalie. Hier krijgen de teams hun naambordjes en een online programmaboekje. De dag begint officieel met de opening in de grote zaal, waar alle teams aanwezig zijn. Hier wordt de eerste stelling bekendgemaakt, waarna iedereen de indeling ontvangt en zich naar diens eerste lokaal begeeft. Na iedere debatronde komen de teams weer terug in de grote zaal.
- De improvisatiestelling wordt pas twintig minuten voor de debatronde onthuld. In deze twintig minuten kunnen de teams de stelling kort voorbereiden. Hulp van docenten, supporters en/of elektronische apparaten is hierbij niet toegestaan:

alleen de zes leden van het debatteam – dus inclusief reservedebater – mogen deelnemen aan de voorbereiding. Hierbij vertrouwen we op de sportiviteit en eerlijkheid van de deelnemers.

- Welke stelling in welke ronde gebruikt wordt, wordt pas tien minuten (voorbereid) tot twintig (improvisatie) minuten voor iedere debatronde bekendgemaakt.

Het leerling-jurylid

- Tijdens het toernooi levert elke school een leerling-jurylid. Diens inbreng is waardevol, want leerling-juryleden ondersteunen de jury. Meer informatie is te vinden op pagina 9.
- Het leerling-jurylid wordt iedere ronde ingedeeld bij andere debatteams. Dit maakt de dag voor hen leerzaam: hoe debatteren andere scholen? Hoe werken zij samen? Hoe beoordeelt de jury en waarom? Een leerling-jurylid wordt nooit bij diens eigen debatteam ingedeeld.
- Het leerling-jurylid houdt daarnaast de tijd bij, en geeft aan wanneer er een spreekbeurt of het debat voorbij is. Ook tijdens het juryberaad en het feedback geven bewaakt het leerling-jurylid de tijd. Zo zorgen leerling-juryleden er mede voor dat het toernooi volgens schema verloopt.
- Als voorbereiding op het toernooi kunnen leerling-juryleden het jurypakket en deze handleiding doornemen. Op de toernooidag ontvangt het leerling-jurylid jurymaterialen en instructies. Ook zal het leerling-jurylid iedere ronde worden begeleid door de jury(voorzitter). Alle vragen die die nog heeft, kan die stellen aan de mede juryleden.

Dagprogramma

Hieronder vind je het dagprogramma van een eerdere editie van het NK Debatteren onderbouw. Het dagprogramma van de aankomende editie zal hierop lijken. **De precieze begin- en eindtijd wordt uiterlijk twee weken voor het toernooi per mail gedeeld met de debatbegeleiders.**

TOERNOOIDAG

Vanaf 11:30	Inloop teams
12:15	Sluiting ontvangst
12:30	Opening
12:45	Bekendmaking stelling 1 (voorbereid)
13:05	Debatronde 1
14:00	Bekendmaking stelling 2 (voorbereid)
14:15	Debatronde 2
15:15	Bekendmaking stelling 3 (improvisatie)
15:40	Debatronde 3
16:35	Begin finaleprogramma
16:55	Finaledebat
17:35	Bekendmaking uitslag
17:45	Einde

Het debat

Voor het NK Debatteren onderbouw hebben wij een speciale debatvorm ontwikkeld: Freeze & Go. Hoe deze vorm precies werkt wordt hier toegelicht.

Het team

Ieder debatteam bestaat uit vijf leerlingen waarvan er één de aanvoerder is. De aanvoerder mag per debat verschillen. Ieder team mag één reservedebater meenemen. De reservedebater kan invallen als een debater uitvalt, maar er mag ook vrijwillig tussen debatrondes gerouleerd worden tussen debaters en de reservedebater. In het eerste debat doen dan bijvoorbeeld studenten A, B, C, D en F mee; in het tweede debat studenten A, B, C, D en E.

Stellingen

De debatten gaan altijd over een stelling, bijvoorbeeld 'De zomertijd moet worden afgeschaft' of 'Schoolkantines moeten helemaal vegetarisch zijn'. De teams moeten zowel de voorstanders- als de tegenstanderspositie voorbereiden. Pas vlak voor het debat wordt bekendgemaakt wie voor en wie tegen is. Wat de deelnemers zelf van de stelling vinden mag geen rol spelen in het debat. Op het NK Debatteren onderbouw wordt over zowel [beleidsstellingen als waardestellingen](#) gedebatteerd: het is daarom belangrijk om leerlingen bij de voorbereiding te laten bedenken met wat voor type stelling ze te maken hebben en welke argumenten* daarbij passen.

Tip!

Op zoek naar stellingen om te oefenen? We hebben een [hele lijst](#) online staan en elke maand voegen we nieuwe stellingen toe!

Ook kun je de stellingen op niveau en onderwerp selecteren – helemaal makkelijk.

Spreekers en spreektijden

Het Freeze & Go-debat wordt gevoerd tussen vijf voorstanders en vijf tegenstanders. Het debat begint met openingsspeeches van beide aanvoerders, waarna er een open debat volgt waaraan alle deelnemers mee mogen doen. De juryvoorzitter geeft voorstanders en tegenstanders om en om de beurt, zorgt ervoor dat zoveel mogelijk debaters aan het woord komen, en zorgt ervoor dat beide teams ongeveer evenveel aan het woord zijn. Na het open debat krijgen de teams anderhalve minuut om te overleggen. Het debat wordt vervolgens afgesloten door een concluderende speech van maximaal twee minuten. De eindspeech moet door een andere debater worden gehouden dan de debater die de openingsspeech heeft verzorgd. Er kan altijd maar één iemand tegelijk aan het woord zijn. De spreektijden en de taken die bij iedere spreekbeurt horen vind je in het schema op de volgende pagina.

CLIP | Tips voor een sterke eindspeech!

De eindspeech is een uitdagende sprekerstaak: je kunt de speech pas voorbereiden tijdens het debat én je moet in relatief korte spreektijd uitleggen waarom jullie het debat hebben gewonnen en waarom de ander niet. In deze clip legt onze trainer Walter uit hoe je dit goed kunt aanpakken. Klik op de *play button*.

Totaal 18:30 min.

Fase	Spreker	Duur	Sprekerstaken
Openingspeech	Aanvoerder voorstanders	2:00	De stelling definiëren (uitleggen) en argumenten voor de stelling uitleggen
	Aanvoerder tegenstanders	2:00	Reageren op de definitie van de voorstanders en argumenten tegen de stelling uitleggen
Open debat	Alle sprekers	8:00	Tegen argumenten weerleggen en eigen argumenten versterken. Het is toegestaan nieuwe argumenten in te brengen, maar wordt afgeraden vanwege de beperkte tijd om de reeds ingebrachte argumenten te weerleggen en versterken.
Freeze!	Alle sprekers	1:30	Overleg ter voorbereiding op de eindspeeches.
Eindspeeches	Debater tegenstanders	2:00	Samenvattende analyse tegen de stelling. • Belangrijkste clashes. • Waarom hebben jullie het 'meest' gelijk?
	Debater voorstanders	2:00	Samenvattende analyse voor de stelling. • Belangrijkste clashes. • Waarom hebben jullie het 'meest' gelijk?

Stijlfiguren

Drieslag	Bloed, zweet en tranen
Alliteratie	Meer meters met minder moeite
Anafoor	'I have a dream'
Metafoor	Dit is een tikkende tijdbom
Retorische vraag	Wie wil er niet elke dag uitslapen?
Chiasme	Je kunt een kind wel uit de oorlog halen, maar hoe haal je de oorlog uit een kind?
Paradox	Snoeien om te groeien
Climax	Dat is niet erg, dat is niet verschrikkelijk, maar catastrofaal
Anticlimax	Deze vriend is een groot voorbeeld voor me, vooral van hoe het niet moet
Personificatie	De toekomst lacht me toe
Tautologie	Gratis en voor niets
Eufemisme	Extra reistijd (i.p.v. vertraging)
Antithese	Grote bek, klein hartje

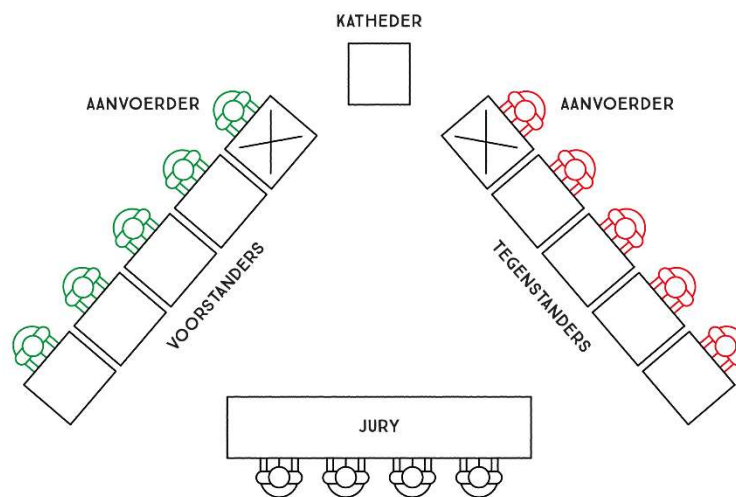
Tip!

Je speech nog levendiger maken en de jury ook op basis van emotie / onderbuik overtuigen? Maak gebruik van stijlfiguren! Hier vind je er alvast negen, met voorbeeld.

Graag in een clip zien hoe je het kunt aanpakken? Trainer Nadine legt het in 3 minuten uit, én doet het voor! [Naar de clip.](#)

Debatopstelling

De debatzaal wordt ingericht zoals is afgebeeld in de onderstaande afbeelding. Gezien vanuit de jury zitten de voorstanders altijd links en de tegenstanders altijd rechts. De openingsspreker spreekt vanachter een kathedr*, in het midden van de zaal. Tijdens het open debat spreken debaters vanaf hun eigen plek. De eindspreker spreekt over het algemeen vóór het kathedr, maar er mag ook achter het kathedr gesproken worden. Tegenover het kathedr zitten de juryleden achter een tafel.

De jury

Jurypanel

De debatten op het NK Debatteren onderbouw worden gejureerd door een jury. Deze jury moet zich houden aan twee belangrijke regels: (1) Juryleden mogen hun persoonlijke mening over de stelling niet laten meewegen bij de beoordeling van het debat. Zo heeft elk team evenveel kans om het debat te winnen. (2) Juryleden beoordelen alleen wat er tijdens het debat is gezegd. Argumenten die een jurylid zelf zou kunnen bedenken worden niet meegewogen.

Jurycriteria

De jury let tijdens het debat op drie onderdelen: de presentatie van de debaters, de argumentatie en het teamwork.

1. PRESENTATIE

Om te beoordelen of de debaters goed presenteren, let de jury op vier onderdelen:

- Ogen: Richt de debater zich op de jury en het publiek?
- Stem: Zijn het tempo, intonatie en volume passend en overtuigend?
- Houding: Staat de debater stevig en maakt hij ondersteunende handgebaren?
- 'Be the argument': Geloofd de debater zelf in wat hij zegt?

2. ARGUMENTATIE

Om te beoordelen of de debaters goed argumenteren, let de jury op vier onderdelen:

- Argumenteren: Legt de debater het argument goed uit en geeft hij er voorbeelden bij?
- Luisteren: Luistert de debater goed naar wat zijn tegenstanders én teamgenoten zeggen?
- Reageren: Reageert de debater goed op de tegenpartij?
- Structureren: Brengt de debater structuur aan in zijn verhaal?
- Taakuitvoering: Voert de debater diens taken als spreker uit? De taken per spreker staan in het schema onder het kopje 'het debat' (pagina 8).

3. TEAMWORK

Om te beoordelen of de debaters een goed team vormen, let de jury op twee onderdelen:

- Meedoen: Komen alle leerlingen van het team aan het woord
- Ondersteuning: Helpen de teamleden elkaar?
- Aansluiting: Sluiten de verschillende fasen op elkaar aan?

Tip!

Benieuwd hoe je punten scoort en waarop je precies wordt beoordeeld? Neem dan een kijkje in de [juryhandleiding](#). Hierin vind je een uitleg van het puntensysteem en de beoordelingscriteria.

Tip!

Om sterk te argumenteren maak je gebruik van het AUB-model en de kopromp-staartstructuur met labels. Deze theorie nog eens nalezen of ermee oefenen? Bekijk dan ons [lesmateriaal hierover](#).

Puntensysteem

Elk team krijgt voor de openingsspeech, het open debat en de eindspeeches punten. In de openingsspeech krijgen de teams punten voor presentatie en argumentatie. In het open debat wordt daarnaast ook het teamwork beoordeeld. De eindspeeches worden beoordeeld op argumentatie en presentatie. Voor elk onderdeel wordt een cijfer gegeven op een schaal van 50 tot en met 90.

Weging

Bij het open debat vinden we het belangrijk dat leerlingen niet alleen hun eigen verhaal vertellen, maar dat ze ook ingaan op de argumenten van de tegenstander. Om die reden telt het open debat zwaarder mee in de beoordeling dan de openingsspeech en de eindspeeches.

Let op: er wordt een weging toegepast in de puntentelling. In de individuele speeches wordt Argumentatie voor 60% en Presentatie voor 40% meegewogen. In het open debat wordt Argumentatie voor 40% en Presentatie en Teamwork voor 30% meegewogen.

Let op: de afsluitende spreker mag niet dezelfde leerling zijn als de aanvoerder. Als dit wel zo is, krijgt het team bij de eindspeech voor zowel argumentatie als presentatie een 50. Dit doen we omdat we het belangrijk vinden dat zoveel mogelijk leerlingen aan het woord zijn.

Juryoordeel

Na het debat gaat de jury in overleg. In maximaal tien minuten bepalen zij de scores van beide teams en wie op basis van die scores heeft gewonnen. Na dit juryberaad gaan de juryleden terug naar binnen om de uitslag te vertellen en feedback te geven.

Leerling-jurylid en timekeeper

Op het NK Debatteren onderbouw zijn de leerling-juryleden die scholen afvaardigen onmisbaar: als leerling-jurylid ondersteun je de jury. Dat doe je niet alleen inhoudelijk, maar ook in één of meerdere debatten door het bijhouden van de tijd. Samen met de juryvoorzitter en het eventuele andere leerling-jurylid wordt vooraf afgesproken wie welke jurytaken uitvoeren. Hieronder vind je meer informatie over de rol van timekeeper.

De **timekeeper** bewaakt de spreektijden van de sprekers en geeft duidelijke signalen tijdens het debat. De werkelijk gesproken tijd wordt door de jury niet meegenomen in de beoordeling en hoeft daarom niet genoteerd te worden. De signalen die de timekeeper geeft per fase zijn als volgt:

1 min.

halve minuut

10 seconden

VOOR IEDERE FASE VAN HET DEBAT GELDT:

- Per minuut wordt aangegeven hoeveel tijd er nog over is. Bijvoorbeeld: nog zes minuten te gaan: twee handen omhoog, zes vingers in de lucht. Nog vier minuten te gaan: één hand omhoog, vier vingers in de lucht.
- Nog één minuut te gaan: hand omhoog, één vinger in de lucht.
- Nog een halve minuut te gaan: de hand omhoog, palm omlaag, vingers horizontaal gestrekt en duim parallel daaronder.
- De laatste tien seconden worden met opgeheven vingers afgeteld.
- Daarna luidt de timekeeper de bel. De spreker mag diens zin nog afmaken, maar moet dan stoppen. Gaat de spreker verder dan luidt de timekeeper de bel driemaal. De spreker moet stoppen.

Voorbeeld debat kijken?

Op ons Schooldebatteren [YouTube-kanaal](#) vind je debatten in deze debatvorm.

Wedstrijdreglement 2025-2026

AIIE REGELS EN AFSPRAKEN RONDOM HET NK DEBATTEREN ONDERBOUW

Afvaardiging

1. Het NK Debatteren onderbouw is alleen voor klas 1, 2 en 3, alle niveaus zijn welkom. Houd er wel rekening mee dat de meeste teams van het havo of vwo afkomen.
2. Iedere school mag maximaal twee debatteams afvaardigen.
3. Een 'school' is in dit geval een fysieke locatie. Er zijn scholengroepen die via meerdere locaties onderwijs aanbieden. Van elke locatie mogen twee teams meedoen.
4. Een debatteam bestaat uit vijf of zes leerlingen. Bij een team van zes leerlingen is er sprake van een zesde reservedebater. Deze leerling kan in actie komen als één van de andere debaters verhinderd is. In de praktijk zien we dat scholen de reservedebater soms gebruiken om door te kunnen wisselen: in ronde één debatteren dan bijvoorbeeld debaters A, B, C, D en F; in ronde twee debatteren debaters A, B, C, D en E. Dit is toegestaan.
5. Elke school vaardigt ook een leerling-jurylid af. Die zal tijdens de debatrondes een jurypanel ondersteunen. Het leerling-jurylid jureert mee en houdt in één of meerdere rondes de tijd bij.
6. Alle deelnemers (debaters en leerling-juryleden) ontvangen een certificaat als bewijs van succesvolle deelname. Deze worden in de laatste debatronde door de jury uitgedeeld.
7. Voor geen van de deelnemers geldt een kledingvoorschrift.

Begeleiding & supporters

1. Elke school is verplicht een debatbegeleider mee te nemen die meerderjarig is. Dit kan een docent zijn, maar ook een oud-debater. De debatbegeleider is door de school bevoegd om verantwoordelijk te zijn voor de leerlingen.
2. Op last van de brandweer hanteren we per toernooidag een maximum wat betreft de grootte van een afvaardiging per school (debatteam, supporters en begeleiders). Hoeveel supporters er mee mogen, wordt uiterlijk twee weken voor de toernooidag per mail met de docenten gecommuniceerd. Over het algemeen ligt dit tussen de twee en vier supporters exclusief debatbegeleider.
3. Supporters worden geacht zich sportief te gedragen en op generlei wijze het debat te verstoren. Indien dit wel gebeurt kan de jury de supporters vragen om het lokaal te verlaten.

De indeling

4. Op de toernooidag debatteert ieder debatteam drie debatrondes. Er wordt geloot welke debatteams tegen elkaar debatteren en of zij voor- of tegenstander zijn.
5. Tijdens de opening van de toernooidag wordt ook bekendgemaakt of het dummyteam wordt ingezet. Dit gebeurt alleen als het aantal reguliere teams oneven is. Het dummyteam doet niet mee om de prijzen, maar wordt wel in de uitslag opgenomen.
6. De indeling wordt gedeeld na de opening van het debattoernooi. Hierop staat voor elke debatronde of je team voor- of tegenstander is, in welk debatlokaal het team zal debatteren én in welk debatlokaal het leerling-jurylid elke ronde jureert. Welke stelling in welke ronde gebruikt zal worden, wordt gedurende de dag per ronde door de presentator bekendgemaakt.

7. Het kan nooit zo zijn dat een debatteam meer dan één keer hetzelfde team als tegenstander treft.
8. Het kan nooit zo zijn dat een debatteam meer dan één keer hetzelfde juryteam treft. In uitzonderlijke gevallen kan er mogelijk wel een zelfde jurylid zijn, omdat dit jurylid vanwege persoonlijke betrokkenheid bij een debatteam heeft moeten ruilen met een ander jurylid.
9. Het kan nooit zo zijn dat een debatteam drie keer dezelfde positie heeft in het debat (voor- of tegenstander).
10. Debatteams dienen op tijd aanwezig te zijn op de toernooilocatie. Deze tijd wordt ruim van tevoren gecommuniceerd door de organisatie en is daarnaast ook op de [toernooipagina](#) te vinden. Indien een debatteam te laat is – en dit niet van tevoren per e-mail of telefonisch gemeld is – zal het team uitgesloten worden van deelname aan het toernooi.

In het debatlokaal

1. De voorstanders nemen – vanaf de jury gezien – links van het katheders plaats; de tegenstanders rechts.
2. De aanvoerders zitten op de stoelen die het dichtst bij het katheders staan.
3. Voor het debat geven beide debatteams elkaar en de jury een hand.
4. Bij het begin van het debat zal de juryvoorzitter het welkomstwoord doen. Hierin stelt die zichzelf en de rest van de juryleden voor.
5. Na het debat volgt het juryberaad buiten het lokaal. De debatteams wachten in het lokaal op de uitslag.
6. Na het juryberaad keert de jury terug naar het debatlokaal. Als eerste neemt voorzitter P plaats achter het katheders om in twee minuten uit te leggen welk team heeft gewonnen in zijn categorie en voor teamwork. Vervolgens doet voorzitter A dit voor de categorie Argumentatie en vervolgens voor het debat als geheel. Het is mogelijk dat elk panel een andere winnaar aanwijst. In dat geval is het doorslaggevend welk team de hoogste punten heeft op Argumentatie.
7. Leerling-juryleden nemen actief deel aan het juryberaad, maar geven geen feedback aan de debaters.

Debatvorm

1. Het debat wordt gevoerd volgens de het Freeze & Go format.
2. Het debat bestaat uit de openingsspeeches, het open debat, een Freeze fase en de eindspeeches.
3. De openingsspeeches worden gegeven door eerst de aanvoerder van de voorstanders en daarna de aanvoerder van de tegenstanders. Beide aanvoerders krijgen twee minuten beschermde spreektijd. De eindspeeches mogen niet door de aanvoerders worden gegeven, ook deze kennen beschermde spreektijd.
4. Beschermde spreektijd betekent dat er geen ruimte is voor de andere partij om vragen te stellen of te onderbreken.
5. Het is de taak van de aanvoerder van de voorstanders om in de openingsspeech de definitie van de stelling te geven en de belangrijkste argumenten te noemen.
6. Let op: als de voorstanders in hun eerste beurt een definitie geven van een stelling die volgens de tegenstanders onsportief is, dan dienen de tegenstanders dit in de eerste beurt

aan te geven én te beargumenteren. Met onsportief wordt bedoeld dat de stelling niet juist wordt geïnterpreteerd, grammaticaal en in de geest van de stelling. Daarna nemen de tegenstanders de definitie van de voorstanders wél over. Als één van de teams van mening is dat er niet te debatteren valt over deze stelling, en de jury deelt dit oordeel, dan wordt de wedstrijdleiding geraadpleegd en wordt er in overleg met de jury een beslissing genomen over of de kritiek van de tegenstanders terecht was. Indien nodig kiest de jury een definitie op basis van de definitie van de voorstanders en de kritiek van de tegenstanders. Let wel: dit gebeurt enkel in zeer uitzonderlijke gevallen.

7. Het is de taak van de aanvoerder van de tegenstanders om in de openingsspeech de belangrijkste tegenargumenten te noemen.
8. In het open debat is er een vrij debat van acht minuten dat wordt geleid door de juryvoorzitter. De juryvoorzitter geeft voorstanders en tegenstanders om en om de beurt, zorgt ervoor dat er zoveel mogelijk debaters aan het woord komen en zorgt ervoor dat beide partijen ongeveer evenveel tijd aan het woord komen.
9. In de Freeze fase krijgen de debatteams anderhalve minuut de tijd om met elkaar te overleggen wat er gezegd gaat worden in de eindspeeches. Dit overleg gebeurt zonder de docent, reserve-debater, supporters en digitale hulpmiddelen.
10. De tegenstanders beginnen met hun eindspeeches.
11. Voor de eindspeeches krijgt elk team in totaal twee minuten de tijd. De eindspeech moet gegeven worden door iemand anders dan degene die de aanvoedersspeech heeft gegeven.

Voorbeeld – Wat is een goede/foute definitie?:

Voorbeeld 1: Als de stelling is: 'Stemmen moet verplicht worden' en de voorstanders leggen dit uit als het stemmen van piano's, dan is dit fout. Stemmen gaat hier duidelijk over stemmen voor politieke verkiezingen.

Voorbeeld 2: Als de stelling is: 'Harddrugs moeten toegestaan worden' en de voorstanders leggen dit uit als "harddrugs moeten alleen toegestaan worden voor mensen die meedoen aan een experiment voor de wetenschap", dan is dit fout. Het debat wordt zo te nauw uitgelegd.

Voorbeeld 3: Als de stelling is: 'Alleen boven de 16 jaar mag je meedoen aan talentenjachten' en de voorstanders leggen talentenjachten uit als landelijke talentenjachten die op televisie worden uitgezonden, dan is dit goed. Het is een uitleg die te verwachten valt bij deze stelling, die de stelling niet uit de context trekt en niet onredelijk is. De tegenstanders zouden dus met deze definitie het debat moeten kunnen voeren.

Dus: Laat zien dat je goed over de stelling hebt nagedacht en zorg voor een debat waarbij er zoveel mogelijk meningsverschillen aan bod kunnen komen. Want een goed, open debat levert uiteindelijk de hoogste scores voor beide partijen op.

Stellingen

1. Er zijn op het debattoernooi in totaal drie voorbereide stellingen en één improvisatiestelling. Alle teams debatteren over twee voorbereide stellingen en één improvisatiestelling. De derde overgebleven voorbereide stelling wordt vervolgens gebruikt als finalestelling, waarover de twee teams met de meeste punten uit de drie debatrondes zullen debatteren tijdens het finaleprogramma.
2. Uiterlijk zes weken van tevoren worden de voorbereide stellingen door de organisatie bekendgemaakt. Docenten ontvangen deze per e-mail en ze worden gedeeld op de toernooipagina.
3. Deelnemers weten vooraf nog niet of zij vóór of tegen de stelling zullen zijn. Dit horen zij pas na de opening op de toernooidag zelf.
4. Op de toernooidag maakt de presentator de stellingen bekend. Elk team heeft tien minuten de tijd om de laatste voorbereidingen voor deze stelling te treffen. Bij de improvisatiestelling krijgt elk team twintig minuten voorbereidingstijd.
5. De improvisatiestelling mag alléén worden voorbereid door de vijf debaters en de reserve-debater uit het debatteam. Het is niet toegestaan om (digitale) hulpmiddelen te gebruiken bij de voorbereiding. Ook mogen docenten en leerling-juryleden niet helpen bij de voorbereiding. Als een team zich niet aan deze regels houdt, kan dit leiden tot uitsluiting van de competitie. We verwachten dat teams zich sportief gedragen en zich houden aan deze afspraak.
6. Let op: we maken onderscheid tussen beleidsstellingen en waardestellingen. Bij het eerste type stelling wordt er gedebatteerd over het wel of niet invoeren van een maatregel; bij het tweede type stelling gaat het om het beargumenteren van een bepaalde waarde ('X is wenselijk/goed/rechtvaardig'). Voor meer informatie over het verschil tussen deze twee typen, kun je onze vlog hierover [bekijken](#).
7. Deelnemers mogen informatie op papier bij de hand hebben tijdens het debat. Let op dat voorlezen ten koste kan gaan van de punten die voor Presentatie worden gegeven.
8. Het gebruik van digitale hulpmiddelen is alleen toegestaan als deze niet verbonden zijn met internet. Een voorbeeld: smartphones mogen wél gebruikt worden om de tijd bij te houden, maar níet om informatie op te zoeken. Bij misbruik volgt er een waarschuwing. Een tweede overtreding leidt tot uitsluiting van de competitie.

Wedstrijdleiding

1. Op de toernooidag is er een wedstrijdleider aanwezig die het aanspreekpunt is voor debaters en docenten die vragen en/of opmerkingen hebben over wedstrijdinhoudelijke zaken zoals de indeling, het berekenen van de scores of de jurering. Voor praktische zaken kun je terecht bij de welkomstbalie.
2. De wedstrijdleider is beslissingsbevoegd om punten van teams te herzien en/of teams uit te sluiten van deelname.

Jurering

1. De jury bestaat minimaal uit een juryvoorzitter en één jurylid, dit kan een volwassen jurylid zijn maar ook een leerling-jurylid. De jury let op drie criteria: presentatie, argumentatie en teamwork.

2. Elke school vaardigt één leerling-jurylid af.
3. In iedere fase kun je op alle drie de criteria punten verdienen. Elk criterium wordt beoordeeld op een schaal van 50 tot 90.
4. Bij de openingsspeeches wordt voor presentatie en argumentatie punten gegeven. De punten voor argumentatie tellen voor 60% mee. De punten voor presentatie tellen voor 40% mee. Bij het open debat worden voor presentatie, argumentatie en teamwork punten gegeven. Ook bij deze punten wordt een weging toegepast (argumentatie 40%, presentatie en teamwork 30%). Het puntentotaal voor het open debat telt tweemaal mee in de eindscore. Bij presentatie wordt gelet op ogen, stem, houding en 'be the argument'.
5. Bij argumentatie wordt gelet op argumenteren, luisteren, reageren, structureren en taakuitvoering.
6. Bij teamwork wordt gelet op participatie, ondersteuning en aansluiting.
7. Het doel is om de juryleden te overtuigen.
8. Je kunt beter een goed debat verliezen, dan een slecht debat winnen. Er zijn namelijk géén pluspunten voor de winst of strafpunten voor verlies. Er wordt puur naar het totaal aantal punten gekeken dat per debatronde is behaald.
9. Door inschrijving gaan deelnemers akkoord met het respecteren van de jury-uitslag.
10. Als deelnemers vragen hebben over de uitkomst van het debat, wenden zij zich in eerste instantie tot de juryvoorzitter. Mochten deelnemers ook hierna nog vragen hebben, dan richten zij zich tot de wedstrijdleider.
11. Meer informatie over jurycriteria vind je in het jurypakket die je op [deze pagina](#) kunt vinden.

Timekeeper

1. In de jury zit een (leerling-)jurylid die de tijd bijhoudt.
2. Deze timekeeper geeft het steeds aan wanneer er een minuut is verstreken, maar ook wanneer de laatste dertig seconden zijn aangebroken. De laatste tien seconden worden op de vingers afgeteld. Deze handgebaren worden toegelicht op pagina 12 van de Toernooihandleiding en dienen voor iedere deelnemer bekend te zijn.
3. Na de laatste seconde wordt er op de bel gedrukt. De debater mag de zin afmaken en wordt dan actief door de juryvoorzitter gevraagd om af te ronden. Als de bel nogmaals klinkt, stopt de debater direct met spreken.

Rekenkamer

1. De rekenmeester ontvangt na elke ronde de punten per lokaal via het masterformulier. Na drie debat rondes wordt op basis van het totaal aantal punten een ranglijst gemaakt van de scholen.
2. Bij een gelijk aantal punten geeft allereerst de totale score op argumentatie de doorslag. Mocht dit ook gelijk zijn, geeft de totale score die een team heeft gehaald in de improvisatieronde de doorslag.
3. Scholen die nog niet eerder hebben deelgenomen, of al vijf jaar niet meer hebben deelgenomen, maken kans op de aanmoedigingsprijs 'Beste Nieuwkomer'.
4. In het geval dat twee teams van dezelfde school de hoogste dagscores hebben behaald, debatteren zij tegen elkaar in de finale. Welke school er met de beker naar huis gaat is dan dus al bekend.

Colofon

Toernooihandleiding

NK Debatteren onderbouw

Uitgave: Stichting Nederlands Debat Instituut

Laatste update: juli 2025

Correspondentieadres:

Stichting Nederlands Debat Instituut

Keizersgracht 104

1015 CV Amsterdam

035 625 20 51

stichting@debatinstituut.nl

www.schooldebatteren.nl

© 2025 Stichting Nederlands Debat Instituut, Amsterdam

Het is al meer dan twintig jaar onze missie om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren overtuigender durven spreken, zorgvuldiger leren luisteren en altijd nieuwsgierig blijven naar de ideeën van anderen. Dat doen we door het organiseren van landelijke debatkampioenschappen, het verzorgen van debattrainingen in de klas, het geven van nascholing aan docenten en het ontwikkelen van lesmateriaal. We werken op primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.